

EEN UNIEK TERREIN GING VERLOREN.

Inleiding:

Direkt grenzend aan geul 9 ligt de Renbaan, een terrein dat al sinds jaren voor vogels bijzonder aantrekkelijk was en door de voortgaande ontwikkeling van de vegetatie steeds meer soorten herbergde. Met terrein fungeerde tot voor kort als overlaat om een te veel aan water tijdelijk op te slaan. Ten behoeve van de waterwinning was het echter noodzakelijk om de Renbaan om te vormen tot een infiltratiegeul. Hiertoe moest de grond zodanig worden bewerkt dat deze water doorlaat en tevens op bepaalde tijden kan worden schoongemaakt. Dit bracht met zich mee dat de gehele begroeiing werd verwijderd hetgeen verregaande konsekwenties voor de vogelstand had. In onderstaand artikel wordt hier nader op ingegaan.

Terreinbeschrijving:

Van oorsprong was het terrein (zo'n honderd jaar geleden) een paardenrenbaan, omgeven door een stuifdijk (de helmdijk) aan de n.o.kant en verder door een lage duinrug. Momenteel is deze stuifdijk en duinrug begroeid met een dicht struweel van duindoorn, meidoorn, berk, kardinaalsmuts en vlier met enige bosjes van trilpopulier en grauwe abeel.

Alleen aan de n.w.kant is het terrein open, hier ligt de infiltratiegeul no. 9. Deze infiltratiegeul liep bij hoge waterstanden over in de renbaan. Deze renbaan was in de loop van enige tientallen jaren begroeid geraakt met een duinstruweel en was in niets meer te onderscheiden van een gewone duinvallei. Doordat de begroeiing in het water kwam te staan ontstond een ideaal en uniek biotoop zoals in de tijd vóór de waterwinning in het duin in vele duinvalleien gewecst moet zijn. Een deel van de onder gelopen begroeiing stierf af, zoals de duindoorns, berken en meidoorns.

De overige begroeiing breidde zich echter uit, zoals kruipwilg en trilpopulier. De hoger gelegen delen van de Renbaan vormden eilandjes in het water, waarop een moerasvegetatie ontstond en de afgestorven duindoorn en meidoornstruiken werden overwoekerd door bitterzoet. Aan de oevers van de Renbaan was in de loop der jaren een dichte begroeiing ontstaan van Wolfspoot en Brandnetel met hier en daar enig riet.

Zo vormde het terrein in de broedtijd een ideaal biotoop voor Kokmeeuw, vele eendesoorren zoals Kuif-Tafel-Wilde en Slobeend, maar ook Meerkoet, Waterhoen, Dodaars en Geoorde Fuut. In de zomer was het een geschikt foerageerterrein voor vele watervogels uit de hele omgeving. Tevens een rust- en ruiqebied voor waterwild dat in zijn vrij weerloze toestand profiteerde van de dekking die de begroeiing in het water hun bood. Als in de loop van augustus tot eind september de waterstand laag was, dan vormden zich overal meertjes en poelen met modderige strandjes en de enorme bitterzoetbegroeiing was dan overladen met bessen. Dan profiteerde weer een geheel andere groep vogels van de dekking en voedselhoeveelheden. In eerste instantie waren het de zangvogels die met vele tientallen tot honderden eksemplaren kwamen foerageren, drinken, baden en rusten. Nergens zag je meer Fitissen, Grasmussen en Zwartkopjes als hier, die zich allen tegoed deden aan de bessen van de bitterzoet. Ook de doortrekkende Steltlopers vonden hier voedsel en rust, tientallen Watersnippen, Bosruiters, Oeverlopers, Witgatje en Groenpootruiters waren hier een jaarlijks terugkomende verschijning. Zo profiteerden het hele jaar door (behalve als er 's winters ijs lag) vele duizenden vogels van dit unieke terreintje.

Een uitbreiding van het aantal broedvogelsoorten in de komende jaren lag voor de hand, aangezien de moerasvegetatie met in het bijzonder het riet snel toenam. Vestiging van Karekiet, Rietzanger, Waterral, Kroon- en Krakeend werden binnen enige jaren verwacht.

Inventarisatie:

De Renbaan is te vinden op topografische kaart 24H in de gemeente Zandvoort.

Het terrein is in 1969 en in 1970 op broedvogels geïnventarieerd waarbij men zich heeft beperkt tot de watervogels. Met deze inventarisaties zijn de broedvogels van geul 9 meegeteld aangezien er geen scheiding is te maken met de broedvogels van de eigenlijke Renbaan.

De wateroppervlakte van de Renbaan is 400 x 125 m. dit is 6 ha.

	1969	1970
Dodaars	7 paar(14 broedsels)	1 paar(broedseel).
Geoorde Fuut	1 "	0 "
Kokmeeuw	ca. 1500 "	ca. 50 "
Kuifeend	32 "	25 "
Meerkoet	14 "	3 "
Slobeend	7 "	4 "
Tafeleend	2 "	6 "
Waterhoen	5- 10 "	1- 2 "
Wilde End	4 "	6 "
	ca. 1569 paar	ca. 97 paar

Hierbij dient aangetekend te worden dat in 1969 de aantallen vogels moeilijk te tellen waren door de begroeiing in het water. Hierdoor zullen de getelde aantallen wel iets aan de lage kant zijn.

De aangetoonde achteruitgang is zeer ernstig voor de Geoorde Fuut en de Dodaars, aangezien beide soorten zeldzame broedvogels zijn voor de A.W.duinen. Voor de Geoorde Fuut was de Renbaan de enige broedplaats en in 1969 broedden 7 van de 10 paar Dodaarsjes in de Renbaan.

Het is jammer dat een dergelijk uniek terrein verloren moest gaan. Weliswaar vestigden zich de Visdief en de Kluut op een van de eilandjes in de Renbaan, maar wanneer hierop begroeiing ontstaat zullen deze vogels weer verdwijnen. Ook de vele interessante waarnemingen die in de Renbaan werden verricht zullen wel voorgoed tot het verleden behoren. Wij denken hierbij aan Porceleinhoen, diverse Waterrallen en Roordomp, die alle vogels zijn die gaarne van dichte in het water staande dekking, gebruik maken.

H. Vader.